



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1735. usque ad annum 1737

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1786

VD18 90119347

§. 56. Tumultus ab Hispanis Romæ concitatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67868)

Tumultus ab Hispanis Romæ concitatus.

Quamvis Clemens Papa Hispanæ Aulæ & præsertim Carolo Borbonio Regis Filio haud vulgaria benevolentiae signa, non sine Cæsareorum invidia dedisset, tanta tamen officia paribus officiis adeo non æquabantur, ut ex Hispanorum violentia non leves molestiæ Pontificiis ditionibus accrescerent: Præprimis novus Neapolis Rex Carolus inconsulto Papa Patrem Rossium Theatinum præter morem Alexani Episcopum nominabat, cumque Pontifex eidem confirmationis literas denegaret, mox Regis jussu mille Hispani in sedis Apostolicæ terras irrupere, qui Pontificiis sumptibus alendi hostilem in modum subditos vexabant. Enimvero Clemens exasperatos animos paternam duntaxat benignitate cicurare moliebatur, ipsique Carolo Regi investituram in Neapolis Regnum ultra offerebat, reservato tamen sibi de rebus Ecclesiasticis ibidem libere disponendi jure. Verum Carolus nominationem ad Episcopatus, aliaque Beneficia Ecclesiastica intra suum Regnum sibi soli reservari, vehementer urgebat: Lite hac interim

Hist. Eccles. Tom. LXXV. U

Sæc. XVIII.

A. C. 1736.

terim pendente gravior adhuc tumultus Pontificem in anxias oppido curas coniecit: Hæc, uti evenerint, paucis expediam. Hispani, qui undique legionibus suis supplementa scribere intenti erant, ea de causa Romam quoque irreperunt, & non paucos ex Romanis aut blanditiis aut promissis, imo etiam adhibita vi concipere, quos omnes clam interim in custodia allerunt, donec illos tuto ad exercitum transmittere possent: Vix quindecim præterfluxere dies, & jamjam sexcentos in Urbe Romana ad signa coegerant: pari etiam violentia in pagis Urbis vicinis incolas quamplurimos conduxere, in poenam, uti causabantur, perfidiæ, qua Hispanis militibus ad transfugia opem præstitissent: His accessit, quod si forte ex raptis quidam fuga elaberentur, postmodum deprehensi ab Hispanis Conquisitoribus tanquam militiæ defectores ad carceres & supplicia raptarentur: Id in publico foro Agonali contigit; ubi vero captus in horrendos ejulatus eruperat, mox tumultuaria fit Romanorum concursio; mutua altercatio maximis clamoribus & contumeliis, & tandem densus lapidum grando in Conquisitorem, qui summi beneficii instar habuit, quod relicta præda, vitæ suæ fuga consulere possit:

posset: Sero explorata erat ea vexatio, Sæc. XVIII.
 idque sedulo celatum Clementi Papæ, A. C. 1736.
 ne majoribus conflictaretur angoribus:

Sperabat enim Urbis Gubernator, popularibus hisce turbis sine strepitu remedium opponi posse. Verum paucis post diebus tristior longe scena aperiatur; cum enim hi Plagiarii suas violentias exercere haud desisterent, & Romani Judices, quid hæc in re optimum factu esset, morosius consultarent, ii, qui Regionem Transtyberinam incolunt, & generosum Romanorum sanguinem adhucdum in suis venis habere videntur, moræ ac remedii impatientes consilium capiunt, Civitatem ab ejusmodi raptoribus liberandi, quorum ex iis unus ceteris procacior, atque iracundia magis percitus, vehementer in Hispanos invectus dixisse fertur: *Quid expectamus, socii? Quo usque in timore versabimur? Annon pristinae virtutis memores nos esse oportet? Majores nostri sæpe parvas ulti sunt injurias; nobis libertatem, parentes, liberos domi, ante oculos ab exteris eripi perferemus? Quid est, nisi hoc impietas est? Juvat juvat magno animo, erectoque esse; abeant, si qui sunt, consilii nostri dissensores timidi: audere enim & præstare fortia, Romanorum est. Suasit hæc Transtyberinus iste ceteris aliunde sat exasperatis, &*

U 2

in

Sæc. XVIII. in tanta honoris & fortitudinis argu-
A. C. 1736. menta jam sine controversia credulis,
 tandem plane persuasit. Statim ergo,
 ne magnanimi ausus cunctatio, solito
 suo vitio, bene consulta destrueret,
 cum ascis, fustibus & lapidibus, ar-
 mis in intestino tumultuarie plebis be-
 lo usitatis, turmatim in suorum libe-
 rationem & Hispanorum excidium ac-
 currunt. Acuitur vehementius animo-
 sitas, dum die vigesima tertia Martii in
 quadam domo prope Farnesianum Pa-
 latium quosdam magnis clamoribus ac-
 lamentis opem implorantes audiunt,
 hos ergo quosdam cives Romanos ab
 Hispanis captos esse, haud temere sus-
 picati, mox quinque sexve millia
 Transtyberanorum confluunt, in do-
 mos, ubi raptos detineri credunt, cer-
 tatim involant, effractisque foribus
 quosdam suorum in libertatem asserunt,
 parta hac præda se ad Farnesianas
 ædes toto agmine conferunt, ibique
 lapidibus coniectis fenestras effringunt,
 supellectilem in forum deportant, at-
 que palam comburunt. Aucto demum
 suorum numero, & indignatione in Hi-
 spanos per omnes Urbis plateas pro-
 pagata in Palatium Farnesianum rur-
 sus impetum tentant, & Caroli Borbo-
 nii Hispani Principis insignia furibundi
 abstrahunt, ac in frustra non sine mag-
 no

no contemptu comminuunt. His au-
ditis Clementem Papam ingens cura,
timor ac tristitia simul occupaverat,
nec mora, Urbis Governatori nego-
tium dat, ut ducentos Sbirros, Equi-
tes ac pedites Pontificios in Forum
Farnesianum duci curaret, & vi armis-
que adhibitis popularium seditionem
tempestive compesceret, atque seda-
ret. Verum ad ultionem tam obfirma-
tus erat populi furor, ut tumultuantes
nec placari, nec a milite quaquaver-
sum irruente dissipari possent, quinimo
cum eorum nonnullos fustibus durius
tundi cernerent, ipsa commilitonum
incruenta funera illos proritabant in
sanguinem; quocirca in Sbirros confer-
to agmine effusi, ne ipsi inulti peri-
rent, eorum quosdam graviter vulne-
rarunt, & alium interemerunt: In tam
turbido rerum statu ac discrimine id
unicum remedii reliquum esse videba-
tur, pontes custodibus obsidere, ne
strages latius per urbem circumferretur,
& eo facilius seditiosi repellerentur, si
ipsi ad augendum suorum numerum &
potentiam, aliarum Regionum juve-
nes in tumultus societatem evocare
molirentur. Id quoque sapienter pro-
visum, non fefellit eventus; quippe
Transtyberini suos liberandi studio,
ac propriæ libertatis tuendæ gratia ani-

Sæc. XVIII mati nullo pacto contineri poterant,
 A.C. 1736. quin iterum turmatim confluentes ad
 lapidibus instructi armatos in Janicu-
 lensi ponte milites abigere connterentur:
 nihilominus hi in seditiosos acriter
 invecti illos repulerunt. Tum vero hi
 aditum sibi ad Hispanense Palatium,
 ubi Cardinalem Aquavivam morari,
 & suorum nonnullos in custodia servari
 noverant, præcludi indignantes,
 ipsa conatus frustratione animorum
 exacerbationem inflammante, ad aliud
 iter tentandum, aliamque insistendam
 viam consilia & vires colligunt. Mox
 igitur ad Cestium pontem una concedunt,
 in excubantes caeco impetu irruunt,
 & mutuo semet hostatu exstimulantes,
 juncta vi milites æquo timidiore in fugam
 agunt, nec non Tribunum natione Hispanum,
 qui furibundos placare satagebat, lapidum
 jactu prosterunt. Continuato demum
 furore Cardinalis Corsinii Palatium
 cingunt, & ejacutatis saxis fenestras
 perfringunt, in totam Corsiniorum
 familiam, cujus Caput erat ipsemet
 Pontifex, horrendas calumnias, probraque
 pleno alveo effundunt: Postea agmen
 suum in duas phalanges dividunt, quarum
 una ante Comitum de Harrach Cæsarei
 Oratoris ædes, altera ad Cardinalis
 Del Giudice Palatium exclamant:

Vivat Imperator! percant Hispani! præ- Sæc. XVIII.
bete nobis arma, ut Austriacæ Domus ho- A. C. 1736.
stes exterminemus. Cum vero eorum po-

stulatis minime satisfaceret, sole ad oc-
casum inclinato in ædes suas reversi
sunt.

Postera autem die seditiosi novam
faciunt concursationem, mox tamen
dissipantur: ast sequenti die multa cis-
Tyberinorum millia confluunt, atque
in diversa agmina dispertiti præcipua
urbis compita obsident: Eapropter om-
nes Pontificis copix & Sbirri cunctos
Civitatis pontes firmare jubentur; ipse
quoque Cardinalis Aquaviva præter
famulos suos armis præcinctos insuper
ad Hispanum Palatium centum quin-
quaginta milites, & totidem ad fene-
stras collocavit: Interea vero numero-
sa factiosorum turma denso lapidum
grandine pontem *quatuor capitum* ag-
greditur; sclopos equidem exone-
rant præsidarii milites, & trucidant
nonnullos, sed tandem numero ac fu-
rori resistendo impares, in vicinam Ec-
clesiam ad quatuor Coronatos sese re-
cipere coacti sunt: Horum fuga freti
tumultaantes, trajecto ponte recentem
militem, qui laborantibus sociis suppe-
tias ibat, aggrediuntur, & rursus re-
pellunt, quin tamen ob plateæ angu-
stias, & condensatas Cataphractorum



Sæc. XVIII. phalanges ulterius progredi possent.
 A. C. 4736. unde accidit, ut utrinque multi cæsi

plures faucii : Nec tamen propterea tumultu cessatum ; ut enim suorum eodem ulciscerentur , extremas vires, quas a desperatione mutuabant, ad Hispanicum forum convertunt, in illud penetrare conituntur, quemcunque ex Hispanis, quos eis casus & fors in manus daret, nullo distinctu, nullisque respectibus trucidaturi. At horrendæ laniæ aggerem opposuere milites Pontificii, qui cunctos aditus tempestive intercluserant : Magis exoptato successu aliud seditiosorum agmen in Circum irruit, raucisque faucibus exclamans : *Vivat Imperator*, juvenem quemdam lauro coronatum & palma in manibus decoratum circumtulit. Inde continuato popularis petulantie impetu usque ad Principis Colonnæ forum seditiosi penetrant, sed a Papæ militibus ejaculatis sclopis repulsi, quatuor suorum desideratis, pluribusque vulneratis recedunt, mox tamen collectis animis ac viribus milites in fugam agunt, & triumphatorum more ovantes, ad Comitum Harrachii palatium explicatis vexillis contendunt, una voce clamantes : *Vivat Carolus Imperator!*